

LENGYEL ZSOLT

YOUR LITTLE PIECE OF HEAVEN

A buszon nem működött megint a lámpa. Tétlenül ültem órákon át. Nyomogathattam hiába a gombot, a sofőr nem kapcsolta fel a világítást. Ezért gyűlöletes a tél: ha nem érek el egy korai buszt, tölthetek órákat a vaksötétben. Nehéz megérteni, miért nem lehet fölkapcsolnia. Eszébe se jut talán, az ő agyában utazás és olvasás között nincsen kapcsolat. Ő csak végzi a dolgát, tekergeti a kormányt, figyel, ahogyan fut a felezővonal, félnapokon át. Én meg hunyorgok a lapokra, míg a fejem meg nem fájdul, aztán végignézek az embereken, akik már összehajtogatták és elrakták a Blikkjüket, és most csak bóbiskolnak békésen vagy játszanak a telefonjukon. Csak három és fél órán át sikerül higgadtnak maradnom – nagy ez az ország mégis.

Három és fél órán át nem, de utána végül mégis azt kell gondoljam kényszerűen: nagy ez az ország mégis, nem könnyű higgadtnak maradni. Nem megy előre soha a fény miatt reklamálni senki. Azt sem lehet tudni persze, föl tudná-e a sofőr kapcsolni egyáltalán, néha látszik is, hogy a lámpában nincsen égő, vagy kilazulva lóg a foglalát, mert erre a járatra azokat a buszokat küldik, amikbe becsorog a víz, ha zuhog az

eső. Úgyhogy nem megyek előre én se sose. Ülök tétlenül a sötétben, gondolkodom. Nyomkodom a telefonomat.

Otthon kidobálok mindent a táskámból, egy halomba az asztal közepén. A rend, amit gondosan helyreállítanak minden alkalommal, miután elmentem otthonról, eltűnik egy perc alatt. Bedugom a számítógémem, elmegyek vécére, kávéfőzők magamnak. Hiányzol. Sírni lenne kedvem a kávétól, amit egyedül kell most meginnom. Az egész házban sötét van és csend, fél tizenegy, az ajtók becsukva, a szüleim már alszanak. Nem vagyok képes rávenni magam, hogy lefeküdjek, nyomja a szívem a csönd, a szokatlan, országnyi távolság tőled, mintha külön számítana minden kilométer. Ezen gondolkodtam a sötét utakon végigsuhanva is, próbálva találni valamit, ami csillapíthatná az egyre növekvő fájdalmat, vagy formát adhatna neki legalább. De maradt ez a rémítő üresség.

Tesztek-veszek csak, fölkapcsolom az összes villanyt a konyhától a szobáig, csörömpölök a mosatlannal, csak hogy valami zaj legyen. Az agyamban egy hang folyamatosan hozzád beszél, minden mondat elején a te nevedet mondja. A munkára nem vagyok képes rávenni magam, zenét akarnék hallgatni, de a lejátszóm lemerült. Az ebédlőben, a hifi mellett két oszlopban állnak a cédéék, alig emlékszem már rájuk, a szüleim zenéire, a háttérbe olvadtak, mint a gobelin a falon. Úgy nézem végig őket, mintha idegen házban próbálnék megtudni valamit az ott lakókról. De nem könnyű kihámozni belőlük valamiféle összefüggő ízlést, rengeteg válogatás másolt lemezeken, aztán Bad Boys Blue, Zorán, Napoleon Boulevard, Pink. Húzogatom az ujjamat az oldalukon. Egy Roxette-lemezt választok jobb híján, beteszem a hifibe, lehalkítom, úgy, hogy épp csak hallható, nehogy fölébresszem őket.

Kenyeret kenek magamnak, ülök az asztalnál, te most már valószínűleg táncolsz, én meg csak szelem a kolbászt, mert nincs itthon semmi más, és nézek ki az ablakon a kertre, háromnegyed tizenegy, időben lennék elindulni még, ha lenne hová. De távol mindentől, ami picit is érdekelne, csak a szúrásokban érkező aggodás szórakoztat el, hogy te gondolsz-e rám, hogy miközben megtörténnek veled a dolgok, meséli-e egy hang nekem a történetet odabenn. Megpróbállak magam elé kép-

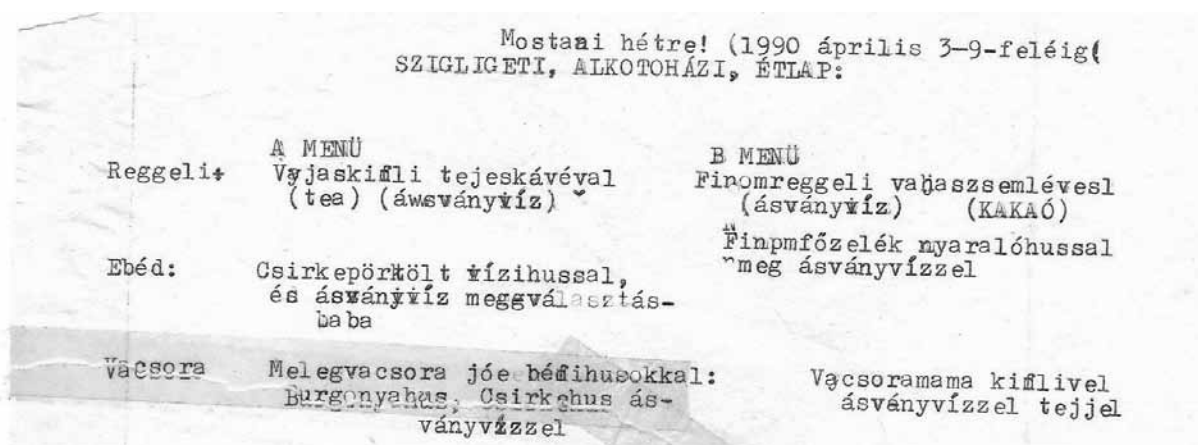
zeln, de csak egy fényképet vagyok képes felidéz-
ni. Halkan szól a zene, a lemez füzetkáját olvasom,
rágok, és nem igazán történik semmi.

Minden dalhoz írtak néhány sornyi visz-
szaemlékezést, PG és MF, kell valamit olvasni
az evéshez, ha már a szemedbe nem nézhetek, a
könyveim meg nincs erőm elővenni, ezek az ap-
rócska, semmitmondó szövegek mostanra épp
megteszik. Az ötödik számra kezdek csak figyel-
ni, *Listen to your heart*. Végigolvasom a bekezdést
róla, a stílusáról írnak, a sikereiről, a videóról. A
saját emlékeim sehol nem találom.

Pedig úgy tűnt, a lehető legfontosabb
dolgok kapcsolódnak ehhez a dalhoz. Elég fon-
tosak ahhoz mindenesetre, hogy még most, eny-
nyi év után is éles képek jöjjenek elő, hároméves

így talán sosem történt meg, és ez a dal szól meg
a szlogen hozzá, és elér hozzánk valami, amiről
én nem tudom, hogy micsoda. És erről ők, akik
megírták ezt a dalt, nem tudnak semmit, nem
fontos nekik, csak dicsérik a forgatási helyszínt,
nincsen szó egyáltalán Magyarországról, de még
Csehszlovákiáról sem, pedig mekkora csalódás
volt évekkel később megtudni, még ha akkor már
épp nem voltak is olyan egyértelműek a dolgok,
hogy ugyanezt a dalt használták nyolcvankilenc-
ben Havelék is. Azt hittem volna, hogy büszkék
lesznek rá.

Ismétlésre állítom a számot. Azt, hogy
mit akart a Fidesz akkoriban, nem is tudom, de
emlékszem a narancsra, a festékszóróval oda-
fújt betűkre, a Viktor hadarására. Hosszan kel-

P. S. M.: A szigligeti alkotóház étlapjai III. (1990)

voltam pedig. Nem is maradt meg akkoriból en-
nél sokkal több. Lakitelek, a köztársaság kikiáltá-
sa, taxisblokád, ezek a dolgok mind nem jelentet-
tek semmit, amíg az iskolában nem tanultam ró-
luk, az izgalmak mintha nem terjedtek volna el
idáig. Csak ez a zene meg a szlogen hozzá, hogy
szavazzak a Fideszre, mintha ez szólta volna a rá-
dióból egész gyerekkoromban. Pedig, gondolom,
nem értettem. De aztán arcpirítóan hosszú ide-
ig nem is gondolkodtam ezen, annyira egyértel-
mű volt, hogy szavazni a Fideszre kell, nem is
politikának tűnt, sőt a politikáról fogalmam sem
volt, egyszerűen szerettük őket, egyszerűen őket
szerettük. És szólta ez a dal, hogy hallgassunk a
szívünkre, az anyukámmal ülünk ketten a hát-
só szobában, ami akkor még nem is szoba volt,
csak lomtár, ez a kép maradt meg, pedig éppen

lene gondolkodnom azon is, hogy mondjak egy
SZDSZ-est kilencvenből. Miért pont ők? A szü-
leim a válaszaikkal a csukott ajtók mögött alsza-
nak. Leültek volna, és végiggondolták a prog-
rampontokat? Vagy csak „hallgattak a szívükre”?

A kép mindenesetre, ahogy az anyukám-
mal ülünk a szobában, nekem sok mindent meg-
magyaráz. A tévén meg a rádión keresztül lebe-
gett be a házunkba ez a távoli ember, aki nem az
újrátemetés kiszámított tapsszünetű, bátor szó-
noka volt, hanem hadaró, borzas hajú, borostás
fiú. Csak Viktor lett belőle nálunk is, és Viktort én
hároméves korom óta ismerem. Csodáltam Vik-
tort, mielőtt értettem volna, miért is, és ha meg-
kérdezték, mi leszek, jogászt válaszoltam, mie-
előtt fogalmam lehetett volna róla, mi a külön-
ség jobb- és baloldal között – a karomon kellett

megnézniem hozzá az anyajegyét. Ültünk, szólt a zene, és mi távolról csodáltuk.

Mert ahogyan a férfiak nem képesek megállni, hogy hátra ne forduljanak egy szép lány után, még ha a szerelmesük kezét fogják is, a nők még szex után is képesek elkezdni lelkesen mesélni arról, akiért éppen rajonganak. A nők rajongásvágya feltartóztathatatlan, és nem tudnám megmondani, elválasztja-e egyáltalán bármi a szerelemtől. Úgyhogy azt sem tudom, szerelmes volt-e az anyukám Viktorba. Viktor mindenestre ott élt közöttünk, és az anyukám hangjába lelkesedés költözött, ahányszor órála volt szó. Nem hiszem, hogy érdekelte volna a politika. Hogy számot vetett volna a rendszerváltó pártokat megkülönböztető, talán nem is olyan

jelentős nüanszokkal. Csak ez a fess fiú volt, még teste sem volt neki, csak egymásban felbukó szavai, de érződött, hogy nagyon akar valamit, és az arcára nézve el lehetett hinni neki, hogy jó az, amit ő akar.

Úgy ülhetett itt az anyukám, mint én ülök most, nézett ki a kertre, csak épp az ő hétvégéjének nem volt vége sohasem, egy élete volt neki, és az itt az ország szélén, távol attól, ahol a dolgok történnek. Viktornak ő sosem jutott az eszébe. Gondolta-e vajon az anyukám, hogy lehet, hogy szerelmes? Ki volt-e plakátolva benne hatalmas betűkkel a Viktor? És féltékeny volt-e vajon az apukám?? Biztosan szerették egymást, de biztosan nem lehetett ellenállni annak a furcsa izgalomnak, amit az a céltudatosság, az a néhány,

Toroczky András

ESŐEMBER

1988, az utolsó mozielőadás,
amit láttál vagy ez volt,
vagy a magyarhertelendi csillagos ég
alatt a tábor udvarán
az Invázió a Marsról,
a nyolcvanas évekbeli remake.
Akárhogy is, a vándormozisok
előadása a kevésbé lényegtelen,
hogy féltünk a légifolyosó fényeitől,
hogy úrlények zombikká teszik a szüleinket,
tanárainkat és a többieket. Habár ki tudja.

Az utolsó randitok biztosan az Esőember volt.
Kedden vagy csütörtökön.
Ősz lehetett, mert esett, nagy ballon-
kabát volt anyán,
apán meg prém.
Az előszobában álltok
esernyővel a kézben. Emlékszem.
*Esni fog, Bandi, mondtad,
hozd az ernyőt –*
Igazgatjátok magatokon a ruhát.
A mozitól kétszáz méterre,
a Szabadság téri lakótelepen lakunk,
és ti készültök a nagy útra, a nagy eseményre.
Talán egymás ruháit is igazgatjátok,
vagy csak én szeretném most így,
nem tudom. Mint a mesében, újra
a folyosó végéről
nézünk titeket Balázssal
és Kovács mamáékkal,

áthívtatok vigyázni ránk őket,
mi nem értjük,
miért van erre szükség,
miért nem mehetünk mi is moziba.
Mosolyogtok ezen.
Mintha kicseréltek volna titeket...
Hiszen, anya, te nem is szereted a mozit –
gondoltam. Ma már szégyellem.

Lehet, csak nem volt rá időd sosem.
Régen biztosan szeretted, mesélted,
mikor a híradót a filmek előtt
néztétek négyesben
Anival és a fiatal Kovács mamáékkal.
Aztán bejött a tévé, onnantól már
másik fénykép,
például a fekete-fehér képernyő előtt
fekszel színesben,
mintha halott volnál, pedig csak álmodsz.

És habár a vicces részleteket
elmeséltétek nekünk, például a fogpiszkálót,
mi soha nem mentünk négyen moziba,
csak apával hárman, fiúk. Vele viszont sokszor.
Otthon vártál ránk, furcsálhattad, hogy
kicsit szabad vagy.
„Három perc múlva Perpatvar.” De akkor
sírtatok, boldogok és fiatalok voltatok,
láttam rajtatok. Miért
akkor és máskor miért nem?
Azóta mozi sincs már ott, csak a helye.
Sötét, néma vászon és üresen nyikorgó,
már sohasem jó székek.
Pedig mindig is féltél a repüléstől.
Mindig is féltél a repüléstől.

csak áttételesen neki szóló mondat okozott, ami egy egész országot akart megváltoztatni, egy egész nemzedéknek keresett igazságot. Viktor nagyjából egykorú volt az apukámmal, és még hasonlítottak is egymásra, csak hát benne megvolt az a plusz, őt nem kötötte semmi, és körülötte ott volt a varázslat, ami elkopik lassanként, hiába volt az apukám a legtökéletesebb férfi, az, akivel le szeretne volna élni az életét, akit a gyerekei apjaként akart, és akivel máig boldogok. Viktorral nem lehetett beszélgetni, és nem kellett vele minden este ugyanúgy vacsorázni, róla csak álmodozni lehetett.

És közben is szeretne az apukámat, ebben biztosnak lehet lenni. És szeretett engem, és szeretne a húgomat is, s így négyen már családdá váltunk végleg. Bármi volt is a lelkében, nem akarhatta ezt a békét, a dolgoknak ezt a jólműködőségét szétrombolni, és főleg nem egy szellemért, akiről alig tudott valamit, és aki róla nem tudott semmit sem. Pedig nem volt-e végsősoron gonoszság mindez az apukámmal szemben, nem kínoztá-e meg vele őt, ezt a kedves, jólelkű fiút, aki akkor volt, képes lehetett-e vajon esténként nem vinni magával ezt az árnyat, aki elég erős lehetett azért, ha ma is ő jut eszembe erről a visszhangzó zongoráról? Még ha lehetetlen volt is, hogy legyen közöttük bármi, nem döfött-e belé időnként a fájdalom, hogy a szerelme szemében ő valamiképpen második lehet csak e mögött a kócos, kusza beszédű fiú mögött? Vagy elvakította volna őt is a politika, mint embereket, és főleg férfiakat oly gyakran, és azt hitte, hogy pártokról van csak szó, hogy csak az *itt és mást* a lényeg?

Sokadszor ér körbe a dal, megettem már mindent. Nem lenne már más dolgom tényleg, mint lefeküdni. Olvasni nincs már ma erőm. Most te is csak egy fénykép vagy, akit a telefonon nézhetek. Ki mindenki van a fejedben tánc közben vajon? Csak én, vagy még sokan, távolabbról–messzebről, lenyűgöző emberek, akik valamivel mind jobbak nálam, vagy különlegesebbek legalább? Mert én már nem akarnék osztozni senkivel, de nem tehetek semmit, itt, tökéletesen tétlenül mintha még csak nem is léteznék, úgy érzem magam, és ha lenne még ott valaki, hagyd el inkább rögtön, azt akarnám. De hát azt éneklük közben, hogy mielőtt elköszönnél,

hallgass a szívedre inkább. Az érzés, hogy az álmaidhoz tartozol.

Mert az anyukám is szeretne az apukámat, és szeretett minket is, elfuthatott volna e hát csak úgy? Csak mert valami, ami hirtelen életnagyságúnál nagyobbak tűnt, megzavarta az agyát, és befészkelte magát a szívébe? Fel kellett volna adnia talán mindent, a valaha volt szépséget és a boldog jövőt, csak hogy ne legyen a mosolyában semmi, amitől gyanú támad abban, aki szereti őt. De nem tette, itt maradt. És közben múltak az évek, Viktor a logopédushoz járt, sűrűbben borotválkozott, és levágatta a haját, aztán ő lett a miniszterelnök, és a szüleim úgy gondolták, hogy ez így is van rendjén. Az anyukám csóválta a fejét a Kende könyvén, de végigolvasta nagyon gyorsan, aztán később megvette a Debreczeni-könyvet is, azokat a részeket mutogatta nekem, amik arról szóltak, milyen karriert lehet befutni első generációs értelmiségiként, végül a két könyv egymás mellé került a polcon. 2002-ben még elmentek az unokatestvérével Budapestre valamelyik „milliós” Fidesz-gyűlésre, nézték a hatalmas kivetítőkön a még mindig elérhetetlenül messze lévő, de most már ráadásul, ahogyan utána mesélte, elviselhetetlenül paposan beszélő Viktort. A legközelebből én láttam őt mégis. Amikor 2006-ban körbejárta az országot, és a főtéren arról beszélt két népdal-összeállítás között, hogy olyan politikára lenne szükség, amit a libák is érdekelnek, már csak én voltam ott, kíváncsiságból. Az anyukám otthon maradt inkább, hogy ebédet főzzön nekünk.

Elpakolom a tányérokat, rád gondolok, reménykedem, hogy szeretsz még mindig, ahogy délután mondtad, néhány óra telt csak el, és elbizonytalanodik mégis minden. Kikapcsolom a zenét, teleengedek vízzel egy poharat, fölteszem a polcomra, átveszem a pizsamám. A tükörbe nézek, nem tudok rájönni, hogy annak a fiúnak a képe látszik-e, akit te a legjobban szeretsz. Lekapcsolom a lámpákat, sötét lesz teljesen, nem látszik a lakásból semmi, az évek alatt kitaposott úton botorkálok el az ágyamig, amely mintha már az űrben lebegne. Egy fél óráig csak fekszem, és nézek magam elé a sötétben. Aztán csipog a telefonom, SMS-t kapok, azt írod benne, hogy szeretsz, és én elalszom, mielőtt még válaszolni tudhatnék.